

Změny v sociální oblasti v roce 2018

Nový rok přináší řadu změn v mnoha různých oblastech a sociální nevyjímaje. Už od ledna půjde např. vyčerpat rodičovský příspěvek rychleji, na přídavky na dítě dosáhne více rodin a výrazně se zvyšují průměrně důchody i minimální mzda. V průběhu roku 2018 pak budou zavedeny dvě nové dávky, tzv. otcovská a dlouhodobé ošetřovné.

Od 1. ledna se zvyšuje minimální mzda, a to z 11.000,- Kč na 12.200,- Kč za měsíc. Minimální hodinová mzda vzroste z 66,- Kč na 73,20 Kč. V návaznosti na to se valorizují i nejnižší úrovně zaručené mzdy pro zaměstnance, jejichž mzdy nejsou sjednány v kolektivních smlouvách, a pro zaměstnance ve veřejných službách a správě, kteří dostávají plat. V souvislosti se zvýšením minimální mzdy dojde od 1. ledna 2018 také ke zvýšení příspěvku u zaměstnávání osob se zdravotním postižením. V této souvislosti uvádím, že zaměstnanci a pracovníci Centra pro zdravotně postižené Ústeckého kraje, o.p.s., spadají do kategorie, kde se vyplácí mzda.

Vyšší důchody

Důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí, přiznané před 1. lednem 2018 se zvýší od splátky důchodu splatné po 31. prosinci 2017 tak, že se

- základní výměra zvyšuje o 150,- Kč na 2.700,- Kč
- procentní výměra zvyšuje o 3,5 % procentní výměry, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje

Důchody se tak zvýší v průměru o 475 korun. Zvýšení provede Česká správa sociálního zabezpečení automaticky, není potřeba o něj žádat.

Rychlejší čerpání rodičovského příspěvku

a vyšší přídavek na dítě

Díky novele zákona o státní sociální podpoře dojde k rychlejšímu čerpání rodičovského příspěvku. Celkovou částku příspěvku ve výši 220.000,- Kč bude tak možné vyčerpat mnohem rychleji.

- Zruší se současné omezení horní hranice výše čerpání rodičovského příspěvku ve výši 11.500,- Kč za měsíc, čímž bude umožněno čerpat dávku až ve výši odpovídající peněžité pomoci v mateřství (až 32.640,- Kč). Celá částka rodičovského příspěvku tak bude moci být vyčerpána za kratší dobu, než v

současnosti (až 6 měsíců). Rodiče s vyššími příjmy tak mohou celou částku příspěvku vyčerpat rychleji, než tomu bylo dosud.

- Ti, kteří v současnosti nemají nárok na peněžitou pomoc v mateřství, a čerpají rodičovský příspěvek v pevných částkách bez možnosti volby až do čtyř let věku dítěte, budou moci nově volit čerpání až do výše 7. 600,- Kč za měsíc a zkrátit si tak dobu čerpání až na tři roky. Jedná se především o studenty, OSVČ bez nemocenského pojištění a nezaměstnané.

Rodiče dvojčat a vícčat budou moci čerpat vyšší rodičovský příspěvek, namísto současných 220.000,- Kč půjde nově o 330.000,- Kč, což se týká i rodičů dětí, narozených před 1. 1. 2018, kterým ještě nejsou čtyři roky. Musí si ale podat novou žádost o rodičovský příspěvek.

Rozšíří se okruh rodin, které budou mít nárok na přídavek na dítě, zvyšuje se hranice příjmu z 2,4 na 2,7násobek životního minima.

Dále se zvyšují částky přídavku na dítě o 300,- Kč pro děti pracujících rodičů (alespoň jeden z rodičů musí mít příjem ze závislé činnosti, samostatné výdělečné činnosti či dávky nahrazující tento příjem). Nově tak budou činit 800,- 910,- a 1.000,- Kč měsíčně, podle věku dítěte. Rodiny, které uvedené příjmy nemají, budou nadále pobírat přídavek na dítě v dosavadních (základních) částkách. O navýšení dávky není třeba žádat. Při splnění podmínek Úřad práce ČR zvýší dávku po doložení dokladu o výši čtvrtletního příjmu automaticky.

Pro všechny příjemce rodičovského příspěvku platí, že změnu volby výše čerpání rodičovského příspěvku podle nové právní úpravy lze provést kdykoli od 1. ledna 2018, bez ohledu na datum, kdy ji měnili naposled. Bez podání žádosti.

Možnost změny volby rodičovského příspěvku se bude týkat všech rodičů, tedy

- těch, kterým se dítě narodilo před účinností novely zákona, a to samozřejmě za předpokladu, že budou splňovat podmínky nároku na příspěvek (pokud např. limit na příspěvek nevyčerpají ještě před účinností novely zákona atd.).

Nemocenské pojištění

Dlouhodobě nemocní budou mít od roku 2018 nárok na vyšší nemocenské dávky:

- od 31. kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény se zvyšuje sazba z 60 % na 66 % denního vyměřovacího základu a dále
- od 61. kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény se zvyšuje sazba z 60 % na 72 % denního vyměřovacího základu.

Redukční hranice týkající se denního vyměřovacího základu, na základě kterého se vypočítá například nemocenské, jsou pro rok 2018 následující:

- první redukční hranice činí 1.000,- Kč

- druhá redukční hranice činí 1.499 Kč
- třetí redukční hranice činí 2.998 Kč

Dávka otcovské poporodní péče, tzv. otcovská se zavádí s účinností od 1. února 2018

Cílem otcovské je zejména umožnit také otcům podílet se, v době krátce po porodu, na péči o novorozené dítě a zároveň tak významně pomoci matce v obtížném období krátce po porodu.

Nárok na dávku bude mít otec dítěte, který o dítě pečuje a osoba (muž nebo žena), která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů.

Nástup na otcovskou nastává dnem, který si muž určí v období šesti týdnů ode dne narození dítěte nebo ode dne jeho převzetí, jestliže dítě nedosáhlo sedmi let věku.

Výše dávky činí 70 % denního vyměřovacího základu a výplata náleží za dobu sedmi kalendářních dnů bez přerušení.

Podat žádost o dávku a nastoupit na otcovskou bude možné sice až od 1. února, nárok na dávku však od tohoto dne vznikne i v těch případech, kdy se dítě narodilo v období 6 týdnů před tímto datem, tj. 21. prosince 2017 nebo později.

Vyšší příspěvek na mobilitu

Zvyšuje se příspěvek na mobilitu (ze 400,- Kč na 550,- Kč měsíčně), poskytuje se těm, kteří mají nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením ZTP nebo ZTP/P.

Výhodnější příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla

Mění se způsob stanovení výše této dávky. Četnost a důvod dopravy a celkové sociální a majetkové poměry již nebudou zkoumány. Na výši dávky bude mít vliv pouze příjem osoby a její rodiny. Maximální výše dávky zůstává na hranici 200.000,- Kč, nově se zavádí výše minimální, a to 100.000,- Kč.

Dlouhodobé ošetřovné se zavádí s účinností od 1. června 2018

Dlouhodobé ošetřovné pomůže v době bezprostředně po propuštění ošetřovaného blízkého člověka z nemocnice, například po vážném úrazu, nebo nemoci.

Podmínky pro nárok jsou stanoveny takto:

- u ošetřovaného muselo dojít k náhlému zhoršení zdravotního stavu, který vyžadoval alespoň sedmidenní hospitalizaci v nemocnici a v den propuštění bude potvrzeno, že potřeba celodenní péče bude trvat nejméně dalších 30 dnů
- ošetřovaný musí dát písemný souhlas k ošetřování konkrétní osobě
- pokud splní ostatní podmínky nároku na tuto dávku, bude dlouhodobé ošetřovné náležet nejen nejbližším příbuzným ošetřovaného (rodičům, prarodičům, dětem, sourozencům a jejich manželům nebo druhům), ale například i strýci nebo manželce synovce
- u ošetřujícího bude vyžadována čekací doba; nemocenské pojištění muselo u zaměstnance trvat v posledních čtyřech měsících alespoň 90 dnů, OSVČ musela být nemocensky pojištěna v posledních třech měsících
- ošetřující osoba nesmí po dobu ošetřování vykonávat žádnou výdělečnou činnost
- v průběhu 90 dnů se mohou ošetřující libovolně střídat v ošetřování
- dávka bude náležet ve výši 60 % redukovaného denního vyměřovacího základu maximálně po dobu 90 kalendářních dnů ode dne propuštění z nemocnice; nenáleží však za dobu, kdy dlouhodobá péče není poskytována (např. z důvodu další hospitalizace)
- nárok na další dlouhodobé ošetřovné vznikne nejdříve po uplynutí 12 měsíců od skončení předchozí dlouhodobé péče
- zaměstnavatel může odmítnout poskytnutí volna ze zaměstnání pouze pokud mu brání vážné provozní důvody
- zaměstnavatel nemůže dát pečujícímu po dobu ošetřování výpověď a po skončení ošetřování musí zaměstnance zařadit na jeho původní práci a pracoviště

Pojistné na sociální zabezpečení – nejvýznamnější změny:

- částka průměrné mzdy pro účely pojistného je 29.979,- Kč
- maximální vyměřovací základ pro placení pojistného činí 1.438 992,- Kč
- rozhodná částka (daňový základ) zakládající účast na důchodovém pojištění OSVČ, která vykonává vedlejší činnost, je 71.950,- Kč ročně
- minimální měsíční základ pro placení záloh na pojistné pro OSVČ vykonávající hlavní činnost je 7.495,- Kč – z toho minimální záloha na pojistné činí 2.189,- Kč
- minimální měsíční vyměřovací základ pro OSVČ vykonávající vedlejší výdělečnou činnost je 2.998,- Kč – z toho minimální záloha na pojistné činí 876 Kč

Vyšší platy pro zdravotníky

Nové nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě snižuje počet stupnic platových tarifů v přílohách k nařízení (ze sedmi na pět).

Dále se valorizují stupnice platových tarifů, podle kterých jsou odměňováni zaměstnanci poskytovatelů zdravotních služeb, od 1. ledna 2018 o 10 %.

Novelou nařízení vlády o platových poměrech státních zaměstnanců byla obdobně od 1. ledna 2018 valorizována o 10 % stupnice platových tarifů pro lékaře orgánů sociálního zabezpečení a pro lékaře orgánů ochrany veřejného zdraví; ta byla již od 1. listopadu 2017 dorovnána na úroveň stupnice platových tarifů pro lékaře poskytovatelů zdravotních služeb.

Cestovní náhrady – sazby a stravné

Mění se sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel (v případě osobních silničních motorových vozidel jde oproti roku 2017 o zvýšení o 0,10 Kč za 1 km), stravné se zvyšuje v jednotlivých časových pásmech v rozmezí od 6,- do 15,- Kč a průměrná cena pohonných hmot činí 30,50 Kč a 32,80 Kč u benzínu 95 oktanů a 98 oktanů a 29,80 Kč u motorové nafty. Hodnoty jsou stanoveny podle aktuálních údajů zveřejněných Českým statistickým úřadem.

Interní školení č. 02: 01/2018

Zpracovala: Danuše Šaferová, sociální pracovnice

Zdroj: Čerpáno z volně dostupných materiálů na internetu